

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Kielcach

LKI – 4101-07-02/2013

P/13/100

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Kielcach

al. Tysiąclecia Państwa Polskiego 4, 25-520 Kielce

T +48 41 249 91 00, F +48 41 249 91 05

lki@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

<i>Numer i tytuł kontroli</i>	P/13/100 – Działania Policji na rzecz bezpieczeństwa obywateli w ruchu drogowym.
<i>Okres objęty kontrolą</i>	Lata 2012 – 2013 (I półrocze) oraz działania podejmowane przed i po ww. okresie, jeśli miały bezpośredni związek z przedmiotem kontroli.
<i>Jednostka przeprowadzająca kontrolę</i>	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach.
<i>Kontrolerzy</i>	Kontrolę przeprowadzili, na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ : 1. Piotr Fatałski – główny specjalista kp., upoważnienie do kontroli nr 86623 z dnia 10 czerwca 2013 r. 2. Karol Pokora – starszy inspektor kp., upoważnienie do kontroli nr 86645 z dnia 19 sierpnia 2013 r. (dowód: akta kontroli str. 1-4)
<i>Jednostka kontrolowana</i>	Komenda Miejska Policji w Kielcach, ul. Wesola 43, kod pocztowy 25-363, nr statystyczny 290727869-00059, zwana w dalszej części niniejszego wystąpienia „KMP” lub „Komendą”. (dowód: akta kontroli str. 6)
<i>Kierownik jednostki kontrolowanej</i>	Komendantem Miejskim Policji w Kielcach jest, od dnia 3 stycznia 2013 r., inspektor Zbigniew Kotarski. Poprzednio Komendantem Miejskim Policji w Kielcach był, w okresie od dnia 30 lipca 2009 r. do dnia 16 grudnia 2012 r., młodszy inspektor Robert Szydło, a w okresie od 17 grudnia 2012 r. do 2 stycznia 2013 r. pełniącym obowiązki był młodszy inspektor Mariusz Wiatr. (dowód: akta kontroli str. 5)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, ocenia² działania Komendanta Miejskiego Policji w Kielcach na rzecz bezpieczeństwa obywateli w ruchu drogowym.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie:

- bieżącą rzetelną analizę stanu bezpieczeństwa ruchu drogowego na terenie działania KMP;
- prawidłowe pełnienie służby przez policjantów na drogach i ujawnianie wykroczeń drogowych;
- zwiększenie liczby policjantów pełniących służbę bezpośrednio na drogach;
- wykorzystanie Systemu Wspierania Dowodzenia do dyslokowania patroli, przypisywania i zlecania interwencji oraz odprawiania i zadaniowania patroli;
- wnioskowanie do zarządców dróg o poprawę stanu dróg i oznakowania;
- uczestnictwo w Komisji Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego oraz współpracę z Grupą Ratownictwa Polskiego Czerwonego Krzyża;
- prowadzenie działalności profilaktyczno-dydaktycznej wśród dzieci i młodzieży.

¹ Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

Stwierdzone nieprawidłowości polegały na:

- niepełnej obsadzie kadrowej Wydziału Ruchu Drogowego (dalej: WRD), wynoszącej 71,6% stanu etatowego;
- niepełnym stanie wyszkolenia specjalistycznego w zakresie ruchu drogowego policjantów WRD, który wynosił 54,4% składu osobowego;
- niezgodnym z przyjętym normatywem stanie wyposażenia w sprzęt techniki policyjnej (niedobór poszczególnych asortymentów od 13,2% do 86,8%);
- nierzetelnym sporządzeniu zbiorczego rozliczenia statystycznych kart czynności policjantów za listopad 2012 r. i – w konsekwencji – za 2012 r.;
- nierzetelnym sporządzaniu kart zdarzeń drogowych oraz nierzetelnym wprowadzaniu informacji o zdarzeniach drogowych do Systemu Ewidencji Wypadków i Kolizji (dalej: SEWiK).

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Przygotowanie koncepcyjne, prawno-organizacyjne, kadrowe i techniczne Policji do działań na drogach

Komenda, w tym WRD, funkcjonowała w oparciu o ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji³, inne powszechnie obowiązujące akty prawa oraz zarządzenie nr 1041 Komendanta Głównego Policji w sprawie organizacji i zakresu działania komend, komisariatów i innych jednostek organizacyjnych Policji⁴. Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy o Policji, KMP jest jednostką Policji właściwą na obszarze miasta Kielce i powiatu kieleckiego województwa świętokrzyskiego.

W okresie objętym kontrolą obowiązywał nadany przez Komendanta Miejskiego Policji w Kielcach Regulamin Komendy Miejskiej Policji w Kielcach z dnia 30 marca 2011 r. (wraz ze zmianami) z dnia 28 listopada 2012 r. oraz 29 marca 2013 r. Do zadań WRD należało m.in.

- wykonywanie czynności zapewniających bezpieczeństwo i porządek w ruchu na drogach przez kierowanie tym ruchem i jego kontrolę;
- inicjowanie działań w zakresie inżynierii ruchu drogowego;
- realizacja pilotaży oraz zabezpieczeń imprez i uroczystości odbywających się na drogach;
- analizowanie zjawisk w dziedzinie bezpieczeństwa w ruchu drogowym, określanie tendencji w tym zakresie i kreowanie lokalnej polityki przeciwdziałania zagrożeniom w ruchu drogowym, opiniowanie projektów zmian organizacji ruchu, w zakresie określonym odrębnymi przepisami;
- edukacja mieszkańców, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży szkolnej, w zakresie bezpiecznego korzystania z dróg i przeciwdziałania zagrożeniom w ruchu drogowym;
- współpraca z podmiotami pozapolicyjnymi współodpowiedzialnymi za stan bezpieczeństwa na drogach.

Od 1 grudnia 2012 r. z WRD do Wydziału Kryminalnego przeniesiono zadania dotyczące techniczno-kryminalistycznej obsługi miejsc zdarzeń drogowych, a zadania związane z wszczynaniem i prowadzeniem postępowań przygotowawczych w sprawach przestępstw drogowych do Wydziału do Walki z Przestępczością Przeciwko Mieniu. Z dniem 1 maja 2013 r. w KMP został utworzony Wydział do spraw Wykroczeń i Przestępstw w Ruchu Drogowym (dalej: WPiW), do którego zadań należało m.in.:

- wszczynanie i prowadzenie postępowań przygotowawczych w sprawach przestępstw w ruchu drogowym;
- prowadzenie czynności wyjaśniających w sprawach o wykroczenia drogowe;

³ Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687 ze zm.

⁴ Dz. Urz. KGP Nr 18, poz. 135 ze zm.

- zabezpieczanie miejsc zdarzeń drogowych i wykonywanie niezbędnych czynności procesowych mających wpływ na ujawnienie przyczyn zdarzenia i jego sprawcy;
- wykonywanie czynności dochodzeniowo-śledczych ukierunkowanych na ujawnianie i ściganie sprawców przestępstw drogowych;
- prowadzenie ewidencji zdarzeń drogowych oraz kierujących naruszających przepisy ruchu drogowego.

(dowód: akta kontroli str. 7-23)

1.1. Przygotowanie koncepcyjne Policji do działań na rzecz bezpieczeństwa na drogach

Opis stanu
faktycznego

KMP nie zlecała i nie wykorzystywała badań naukowych i prac badawczych w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Pierwszy Zastępca Komendanta Miejskiego Policji w Kielcach młodszy inspektor Adam Bielecki wyjaśnił: (...) KMP, jako jednostka organizacyjna nie posiadała środków finansowych na wykonywanie przez podmioty pozapolicyjne badań w zakresie ruchu drogowego.

(dowód: akta kontroli str. 29, 529)

Z jego wyjaśnień wynika też, że Naczelnik WRD planował i dyslokował patrole kierując się kryteriami określonymi w § 7 zarządzenia 609 Komendanta Głównego Policji z dnia 25 czerwca 2007 r. w sprawie sposobu pełnienia służby na drogach przez policjantów⁵.

Dyslokacja patroli przewidywała elastyczne reagowanie na lokalny, czasowy wzrost zagrożeń bezpieczeństwa ruchu drogowego.

WRD występował do Komendy Wojewódzkiej Policji w Kielcach (dalej: KWP) o oddelegowanie policjantów 45 razy w 2012 r. i sześć razy w pierwszym półroczu 2013 r., w celu wzmocnienia służby, zabezpieczenia imprez (wyścig kolarski „Solidarności i Olimpijczyków”) oraz przeprowadzenia działań np. „Bus”, „Pasy bezpieczeństwa”, „Alkohol-Narkotyki” i „Niechronieni uczestnicy ruchu drogowego”.

(dowód: akta kontroli str. 29-31, 36-41, 205-208, 230-238, 281, 545-547, 633-679, 721)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

1.2. Stan organizacyjno-kadrowy pionu ruchu drogowego

Opis stanu
faktycznego

Według stanu na dzień 1 stycznia 2012 r. WRD składał się z referatu nr I i II, Wykroczeń i Przestępstw w Ruchu Drogowym oraz Zespołu Kontroli Ruchu Drogowego. Z dniem 1 maja 2013 r. utworzono WPiW, a w WRD pozostały dwa referaty.

Pierwszy Zastępca Komendanta Miejskiego Policji w Kielcach mł. insp. Artur Bielecki wyjaśnił m.in., że wyłączenie z WRD WPiW miało pozwolić na lepszą organizację służb i zaplanowanie dyżurów zdarzeniowych poprzez zgromadzenie w jednym wydziale wyspecjalizowanych w zakresie ruchu drogowego funkcjonariuszy procesowych i techników wypadkowych. Powierzenie nadzoru nad postępowaniami dotyczącymi zdarzeń drogowych jednej komórce organizacyjnej ma na celu poprawę jakości prowadzonych postępowań i dbałość o ich terminową rejestrację statystyczną i procesową.

(dowód: akta kontroli str. 17-23, 64-66)

Na dzień 1 stycznia 2012 r. stan etatowy KMP wynosił 820 etatów funkcjonariuszy, 26 etatów członków korpusu służby cywilnej i 84 etaty pracowników cywilnych Policji, a zatrudnienie wynosiło odpowiednio: 745 funkcjonariuszy, 26 członków korpusu służby cywilnej oraz

⁵ Dz. Urz. KGP nr 13, poz. 100 ze zm.

90 pracowników cywilnych Policji (jeden na zastępstwo). Stan etatowy WRD wynosił 92 etaty (87 funkcjonariuszy i pięć cywilnych), a zatrudnionych było pięciu pracowników cywilnych i 75 funkcjonariuszy (w tym pięciu na stanowiskach kierowniczych), co stanowiło 86% etatów policyjnych.

Natomiast na dzień 30 czerwca 2013 r. stan etatowy KMP wynosił 789 etatów funkcjonariuszy, 26 etatów członków korpusu służby cywilnej i 84 etatów pracowników cywilnych Policji, a zatrudnienie wynosiło odpowiednio: 735 funkcjonariuszy, 26 członków korpusu służby cywilnej i 95 pracowników cywilnych Policji (w tym pięciu na podstawie umowy o zastępstwo). Stan etatowy WRD wynosił 81 etatów, a zatrudnionych było 56 funkcjonariuszy i dwóch pracowników cywilnych (71,6% stanu etatowego). Stan etatowy WPiW wynosił 24 etaty, zatrudnionych było 19 funkcjonariuszy i pięciu pracowników cywilnych.

Na dzień 1 stycznia 2012 r. stan etatowy funkcjonariuszy WRD stanowił 10,6% stanu etatowego KMP, a faktycznie zatrudnieni funkcjonariusze WRD stanowili 10,1% funkcjonariuszy KMP. Na dzień 30 czerwca 2013 r. łącznie stan etatowy funkcjonariuszy WRD i WPiW stanowił 12,4% stanu etatowego KMP, a zatrudnieni funkcjonariusze WRD i WPiW stanowili 10,2% funkcjonariuszy KMP.

W okresie objętym kontrolą z WRD odeszło 43 funkcjonariuszy, w tym ośmiu do WPiW, siedmiu na emeryturę, a pozostali do innych jednostek Policji. Przyjęto 22 funkcjonariuszy, w tym siedmiu nowozatrudnionych i 15 z innych jednostek Policji. Spośród funkcjonariuszy WRD, którzy odeszli z wydziału, 25 funkcjonariuszy posiadało szkolenie z zakresu ruchu drogowego. W przypadku funkcjonariuszy przyjętych do wydziału siedmiu odbyło wcześniej szkolenie z zakresu ruchu drogowego.

(dowód: akta kontroli str. 51-56, 64-66)

Pierwszy Zastępca Komendanta mł. insp. Adam Bielecki wyjaśnił m.in., że przyczynami tak dużej fluktuacji kadr były zmiany organizacyjne i przeniesienia funkcjonariuszy na wniosek ich (pięć osób) lub przełożonych (dziesięć osób), a także odejścia ze służby (siedem osób). Odnosząc się do adekwatności stanu zatrudnienia w pionie ruchu drogowego do potrzeb wyjaśnił: *Biorąc pod uwagę liczbę realizowanych zadań i wzrastające potrzeby w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa w ruchu drogowym służba ta w ramach przeprowadzanych zmian organizacyjnych i doskonalenia struktury etatowej Komendy Miejskiej Policji w Kielcach oraz realizowanych przyjęć do służby w Policji jest systematycznie wzmacniana. Świadczy o tym dobitnie wzrost wskaźnika funkcjonariuszy kierowanych do służby na drogach z 35,42% w 2012 roku do 42,04% w pierwszych ośmiu miesiącach 2013 roku. Ponadto zwracam uwagę, że zadania służby ruchu drogowego obecnie realizuje zarówno Wydział Ruchu Drogowego jak również Wydział do spraw Wykroczeń i Przepływów w Ruchu Drogowym – łącznie w większym stanie etatowym niż Wydział Ruchu Drogowego przed reorganizacją. Uzupełnianie wakujących stanowisk w służbie ruchu drogowego stanowi obecnie jeden z priorytetów w zakresie kadrowym Komendanta Miejskiego Policji w Kielcach. W dwóch ostatnich naborach do służby w Policji spośród 9 przyjętych funkcjonariuszy, 5 zostało przydzielonych do Wydziału Ruchu Drogowego. Jednocześnie zapewniam, że proces uzupełniania stanu etatowego komórek organizacyjnych ruchu drogowego będzie w dalszym ciągu prowadzony systematycznie i uznawany za jeden z priorytetów działania w sprawach kadrowych.*

(dowód: akta kontroli str. 526-527)

Obsługą fotoradaru w 2011 r. zajmowało się dwóch funkcjonariuszy WRD. Po przekazaniu fotoradaru do Inspekcji Transportu Drogowego policjanci pozostali w WRD. Żaden z powyższych funkcjonariuszy nie został skierowany do służby na drodze.

(dowód: akta kontroli str. 57-58)

Na dzień 1 stycznia 2012 r. w WRD zatrudnionych było 39 funkcjonariuszy przeszkolonych w zakresie ruchu drogowego. Spośród 56 funkcjonariuszy zatrudnionych w WRD w dniu 30 czerwca 2013 r. szkolenie w zakresie ruchu drogowego odbyło 31, tj. 55,4%. Liczba

przeszkolonych w zakresie wykonywania czynności na miejscu zdarzenia drogowego wynosiła 12 funkcjonariuszy na dzień 1 stycznia 2012 r. i siedmiu na dzień 30 czerwca 2013 r. Liczba funkcjonariuszy przeszkolonych w zakresie obsługi wideorejestratorów wykroczeń uległa zmniejszeniu z 10 według stanu na dzień 1 stycznia 2012 r. do ośmiu na dzień 30 czerwca 2013 r. Liczba funkcjonariuszy, którzy ukończyli kursy w zakresie kierowania motocyklem szosowym oraz doskonalenia techniki jazdy samochodem wzrosła z odpowiednio ośmiu i czterech według stanu na dzień 1 stycznia 2012 r. do dziesięciu i ośmiu na dzień 30 czerwca 2013 r.

KMP wniosowała o przeszkolenie w zakresie ruchu drogowego 13 funkcjonariuszy WRD w 2012 r. i 22 w 2013 r., a z Komendy Głównej Policji (dalej: KGP) otrzymała po trzy miejsca w 2012 r. i 2013 r. Limit przyznany przez KGP w latach 2012 i 2013 na szkolenie z obsługi wideorejestratorów zdarzeń obejmował jedno miejsce w roku, przy wykazanym zapotrzebowaniu wynoszącym odpowiednio pięć i jedno. Natomiast w przypadku szkoleń z kierowania motocyklem szosowym przy wykazanym zapotrzebowaniu przeszkolenia dwóch osób w 2012 r. i 2013 r., KGP przyznała dwa miejsca w 2013 r., a na doskonalenie techniki jazdy samochodem odpowiednio po jednym miejscu na cztery miejsca zapotrzebowane w każdym roku.

Nie stwierdzono przypadków niewykorzystania przyznanych miejsc na szkolenia oraz ponownego wysyłania na szkolenia funkcjonariuszy, którzy uczestniczyli wcześniej w danym szkoleniu.

(dowód: akta kontroli str. 59-63)

Spośród policjantów zatrudnionych w WRD dwóch ukończyło kurs języka angielskiego na poziomie średniozaawansowanym.

(dowód: akta kontroli str. 68)

W okresie objętym kontrolą obowiązywały *Zasady systemu motywacyjnego świętokrzyskiej Policji*⁶. Nagrody i wyróżnienia mogły być przyznawane wyłącznie policjantom, którzy osiągnęli ponadprzeciętne efekty w służbie, a także pełnili wzorowo i sumiennie służbę w określonej perspektywie czasowej. W sposób systematyczny i aktywny realizowali zadania służbowe, wykazywali się dyspozycyjnością, przejawiali inicjatywę, kreatywność, zaangażowanie oraz podnosili kwalifikacje zawodowe. Do finansowych czynników motywacyjnych zaliczono: nagrodę pieniężną lub rzeczową, przedterminowe mianowanie na wyższy stopień policyjny, mianowanie na wyższe stanowisko służbowe, podwyższenie dodatku służbowego lub funkcyjnego oraz mianowanie na wyższy stopień policyjny. Natomiast do pozafinansowych czynników motywacyjnych zaliczono: pochwałę, list gratulacyjny, krótkoterminowy dodatkowy urlop wypoczynkowy w wymiarze do dziesięciu dni, przyznanie orderu, odznaczenia, medalu lub odznaki resortowej, zgodę na dodatkowe zatrudnienie.

(dowód: akta kontroli str. 69-92)

*Ustalone
nieprawidłowości*

W działalności kontrolowanej jednostki stwierdzono nieprawidłowości polegające na niepełnym stanie:

- zatrudnienia w WRD, który wynosił 71,6% stanu etatowego;
- wyszkolenia specjalistycznego w zakresie ruchu drogowego policjantów WRD, który wynosi 55,4% składu osobowego.

*Uwagi dotyczące
badanej działalności*

NIK zwraca uwagę na związek niewystarczającego stanu wyszkolenia specjalistycznego w zakresie ruchu drogowego z fluktuacją kadr (przenoszeniem wyszkolonych funkcjonariuszy do innych komórek/jednostek organizacyjnych) oraz potrzebę podjęcia działań ograniczających to zjawisko.

⁶ Wprowadzone decyzją nr 171/2006 Świętokrzyskiego Komendanta Wojewódzkiego Policji w Kielcach z 29 czerwca 2006 r. i zmienione decyzjami 235/2006 z dnia 26 lipca 2006 r. oraz 159/2013 z dnia 16 maja 2013 r.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

1.3. Stan wyposażenia policjantów pionu ruchu drogowego w pojazdy i sprzęt

Opis stanu
faktycznego

W okresie objętym kontrolą przydział sprzętu dla KMP realizowany był przez KWP. Zaopatrzenie WRD następowało:

- w drodze zakupów centralnych, realizowanych przez KGP;
- ze środków budżetowych KWP, dla których zakres rzeczowy określany był przez Naczelnika WRD KWP na podstawie doświadczeń własnych oraz potrzeb zgłaszanych przez służby ruchu drogowego w jednostkach powiatowych i KMP;
- ze środków pozabudżetowych w postaci darowizn, dotacji celowych, dofinansowania całkowitego lub częściowego, gdzie zakres potrzeb ustalany był przez Naczelnika WRD.

(dowód: akta kontroli str. 93-95)

Zgodnie z informacją uzyskaną od Świętokrzyskiego Komendanta Wojewódzkiego Policji w Kielcach, KWP m.in. *ustaliła dla podległych jednostek, w tym KMP, normy wyposażenia w sprzęt transportowy, sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny.*

Normatywy wyposażenia dla pionu ruchu drogowego w KMP w sprzęt transportowy zostały wyliczone na podstawie zarządzenia nr 118 Komendanta Głównego Policji z dnia 10 lutego 2006 r.⁷ w sprawie norm wyposażenia jednostek i komórek organizacyjnych Policji oraz policjantów w sprzęt transportowy. Normy sporządzone zostały przez Wydział Transportu KWP w październiku 2008 r. i zatwierdzone zostały przez Pierwszego Zastępcę Komendanta Wojewódzkiego Policji w Kielcach. Normy były wielokrotnie weryfikowane, nie zachodziły przesłanki do ich zmiany, ponieważ nie zmieniły się przepisy. Rozdział sprzętu transportowego następował w oparciu o aktualne potrzeby wynikające ze zmieniającej się struktury ogniwa ruchu drogowego. WRD za zgodą Komendanta Miejskiego Policji może wykorzystywać sprzęt transportowy będący na wyposażeniu całej jednostki, jak również ze stanu Wydziału Transportu KWP.

Tabele wyposażenia w sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny zostały opracowane przez Wydział Łączności i Teleinformatyki KWP⁸ i zatwierdzone przez Pierwszego Zastępcę Komendanta Wojewódzkiego Policji w Kielcach. W 2013 r. tabele zaktualizowano w związku ze zmianą struktury organizacyjnej jednostek policji w województwie świętokrzyskim.

W zakresie specjalistycznego sprzętu policyjnego i umundurowania stosowano pomocniczo normatywy wynikające z załącznika nr 8 (zestaw nr 4) do zarządzenia nr 13 Komendanta Głównego Policji z dnia 23 sierpnia 2002 r. w sprawie określenia norm wyposażenia jednostek, komórek organizacyjnych Policji i policjantów oraz szczegółowych zasad jego przyznawania i użytkowania⁹. Przyczyną niestosowania oddzielnych norm należności na specjalistyczny sprzęt policyjny w komórkach ruchu drogowego jest fakt, że corocznie w budżecie KWP na zakup tego rodzaju sprzętu w planie finansowym jednostki przeznaczone są bardzo małe kwoty bądź nie ma ich wcale. Powoduje to, że normy podane w zarządzeniu nr 13 praktycznie nie mogą być przekroczone. W przypadku zakupu specjalistycznego sprzętu policyjnego z przeznaczeniem dla komórek ruchu drogowego, jego podział następował na podstawie opinii osób nadzorujących prace pionu ruchu drogowego, z uwzględnieniem istniejących zagrożeń.

⁷ Dz. Urz. KGP Nr 8 poz. 42.

⁸ W 2010 r. na podstawie zarządzenia nr 1171 Komendanta Głównego Policji z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie norm i wyposażenia jednostek i komórek organizacyjnych Policji oraz policjantów w sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny oraz szczegółowych zasad jego przyznawania i użytkowania (Dz. Urz. KGP Nr 19, poz. 110), a w 2012 r. zaktualizowane na podstawie zarządzenia nr 1305 Komendanta Głównego Policji z dnia 6 grudnia 2011 r. w sprawie norm i wyposażenia jednostek i komórek organizacyjnych Policji oraz policjantów w sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny oraz szczegółowych zasad jego przyznawania i użytkowania (Dz. Urz. KGP Nr 10, poz. 74).

⁹ Dz. Urz. KGP Nr 11, poz. 70 ze zm.

(dowód: akta kontroli str. 96-109, 119-137)

W dniu 30 czerwca 2013 r. pion ruchu drogowego dysponował 20 samochodami i pięcioma motocyklami. WRD dysponował 17 samochodami i pięcioma motocyklami. Na stanie WRD było 10 samochodów osobowych oznakowanych A¹⁰, jeden oznakowany B¹¹ (Alfa Romeo z wideorejstratorem), trzy nieoznakowane A (dwa z wideorejstratorem), nieoznakowany B (z wideorejstratorem) oraz dwa furgony (w tym jeden pojazd ekipy techniki drogowej i ekologii). Wyposażenie WPiW stanowiły trzy samochody, w tym jeden nieoznakowany A i dwa furgony – ambulanse pogotowia ruchu drogowego. W stosunku do stanu na 1 stycznia 2012 r. i 1 stycznia 2013 r. liczba samochodów posiadanych przez pion ruchu drogowego na dzień 30 czerwca 2013 r. wzrosła o dwa samochody oznakowane A (Kia Cee'd). WRD posiadał wówczas jeden samochód nieoznakowany więcej, niż przewidywał normatyw przyjęty dla jednostki.

(dowód: akta kontroli str. 138-140)

Trzy samochody poddane oględzinom (Opel Vectra, Volkswagen Passat, Alfa Romeo), wyposażone w wideorejstratory wyposażone były w opony o indeksie nośności odpowiednio: 93, 91 i 98 oraz o indeksie szybkości „W”, co pozwalało na osiągnięcie prędkości maksymalnej 270 km/h. Ww. samochody w okresie objętym kontrolą wyłączone były ze służby ze względu na naprawy lub przeglądy odpowiednio 15, 69 i 14 dni. Nieoznakowany radiowóz Skoda Octavia z wideorejstratorem w czerwcu 2013 r. był wykorzystywany przez 10 dni.

(dowód: akta kontroli str. 186-204, 209-229, 239-257, 428-446, 680)

Pierwszy Zastępca Komendanta mł. insp. Adam Bielecki wyjaśnił, że niski stopień wykorzystania pojazdu wynikał z tego, że policjant, który ma powierzony ww. samochód do służbowego wykorzystania w czerwcu pełnił siedem razy służbę motocyklem oraz z tego, że pięć dni samochód, w związku z awarią, przebywał na stacji obsługi pojazdów KWP.

(dowód: akta kontroli str. 529)

W dniu 30 czerwca 2013 r. na wyposażeniu WRD znajdował się następujący sprzęt techniki policyjnej:

- dwie kolczatki drogowe, dwa wózki do mierzenia odległości, osiem zestawów znaków do zabezpieczania miejsca wypadku drogowego „Zapora”, co było zgodne z normatywem przyjętym dla KMP;
- 11 tarcz STOP do zatrzymywania pojazdów (w latach poprzednich nie ewidencjonowano wydanych policjantom tarcz STOP ze względu na niską wartość jednostkową) przy normatywie jednej tarczy na jednego funkcjonariusza (53 tarcz). Na podstawie danych uzyskanych z KWP ustalono, że WRD w 2012 r. posiadał 30 tarcz i dodatkowo otrzymał 14 tarcz¹²;
- 24 latarki halogenowe; przy normatywie jednej sztuki na jednego funkcjonariusza (45,3% policjantów, którym przysługuje wyposażenie) niedobór wynosił 29 sztuk dla 29 policjantów;
- 16 radiotelefonów przewoźnych (normatyw wynosił 21) oraz 13 radiotelefonów noszonych (normatyw – 76);
- trzy cyfrowe aparaty fotograficzne, siedem wskaźników spożycia alkoholu, jeden laserowy miernik prędkości, w stosunku do których KWP nie określiła normatywów dla KMP;
- 13 przyrządów do badania zawartości alkoholu w wydychanym powietrzu z drukarką (normatyw wynosił osiem), siedem radarowych mierników prędkości (normatyw – pięć) oraz 15 zestawów podkaskowych motocyklisty (normatyw – 10);

¹⁰ Pojazd o standardowych parametrach technicznych.

¹¹ Pojazd o podwyższonych parametrach technicznych.

¹² Powyższe dane nie uwzględniają tarcz, wydanych do dyspozycji funkcjonariuszom. Oględziny trzech załóg i radiowozów, gotowych do służby, wykazały, że policjanci posiadali tarcze „STOP”.

- 15 mobilnych terminali przenośnych i pięć mobilnych terminali noszonych¹³.

WRD nie dysponował aparatem fotograficznym Compact (wg normatywu powinna być jedna sztuka), aparatem fotograficznym lustrzanka (normatyw – jedna sztuka) ani narkotesterami jednorazowymi. Stacjonarne urządzenie do badania zawartości alkoholu w wydychanym powietrzu oraz narkotester elektroniczny stacjonarno-przenośny znajdowały się u dyżurnego Komisarzatu Policji nr III KMP¹⁴. W okresie objętym kontrolą nastąpił wzrost wyposażenia w latarki halogenowe (o 13 sztuk), aparaty cyfrowe fotograficzne (o dwie sztuki), przyrządy do badania zawartości alkoholu w wydychanym powietrzu z drukarką (o pięć sztuk), wskaźniki spożycia alkoholu (o sześć sztuk), laserowy miernik, zestawy podkaskowe motocyklowe (o dwie sztuki) i mobilne terminale przenośne (o trzy sztuki). Zmniejszeniu uległo wyposażenie w radiotelefony przewoźne i radiotelefony noszone (o dwie sztuki każdego z rodzajów).

(dowód: akta kontroli str. 96-109, 119-137, 141-143)

W dniu 30 czerwca 2013 r. każdy z 53 policjantów¹⁵, którym przysługiwało wyposażenie podstawowe, dysponował zgodnie z normą należności: pokrowcami białymi na czapkę, rękawiczkami letnimi białymi, pasami białymi z poprzeczką i kamizelkami ostrzegawczymi z elementami odblaskowymi.

W przypadku pozostałego wyposażenia podstawowego jego liczba pokrywała potrzeby następującej liczby policjantów:

- rękawice skórzane 5-palcowe na flaneli z białymi mankietami: 43 policjantów (81,1% policjantów, którym przysługuje wyposażenie) przy normie należności jednej pary na jednego policjanta; niedobór wynosił 10 par dla dziesięciu policjantów;
- rękawice skórzane 5-palcowe na futrze z białymi mankietami: dziewięciu policjantów (17%); niedobór wynosił 44 pary dla 44 policjantów;
- opaska z elementami odblaskowymi: 46 policjantów (86,8%); niedobór wynosił siedem sztuk dla siedmiu policjantów;
- okulary przeciwsłoneczne: siedmiu policjantów (13,2%); niedobór wynosił 46 sztuk dla 46 policjantów.

W przypadku 17 policjantów użytkujących motocykle wyposażenie pokrywało potrzeby następującej liczby policjantów:

- kask ochronny z szybą: 13 policjantów (76,5%); niedobór wynosił cztery sztuki dla czterech policjantów;
- kombinezon skórzany motocyklisty: 12 policjantów (70,6%); niedobór wynosił pięć sztuk dla pięciu policjantów;
- buty motocyklisty: siedmiu policjantów (41,2%); niedobór wynosił dziesięć par dla dziesięciu policjantów;
- żadnego w przypadku: ocieplaczy pod kask ochronny, spodni gabardynowych do butów (bryczesy), spodni nieprzemakalnych z podpinką.

WRD dysponował ponadto dodatkowym wyposażeniem dla policjantów użytkujących samochody ruchu drogowego, którego liczba pokrywała potrzeby następującej liczby policjantów:

- fartuchy ochronne: 17 policjantów (32,1%); niedobór wynosił 36 sztuk dla 36 policjantów;
- rękawice ochronne: 14 policjantów (26,4%); niedobór wynosił 39 par dla 39 policjantów;

¹³ KWP określiła normatyw łącznie dla Wydziału Prewencji i WRD w wysokości 24 szt. mobilnych terminali przewoźnych i 50 szt. mobilnych terminali noszonych.

¹⁴ Komisarzatu Policji nr III KMP znajduje się w centrum Kielc, natomiast WRD ulokowano na peryferiach miasta, więc przyjęte rozwiązanie sprzyjało efektywnemu wykorzystaniu urządzeń.

¹⁵ Według stanu na dzień 30 czerwca 2013 r. w wydziale było 56 funkcjonariuszy, w tym trzech którzy zostali przyjęci na stan wydziału w dniu przyjęcia do Policji i obecnie przebywają na szkoleniu podstawowym. W sorty mundurowe zostaną wyposażeni w momencie powrotu do jednostki.

- buty gumowe: 15 policjantów (28,3%); niedobór wynosił 38 par dla 38 policjantów.

W dniu 30 czerwca 2013 r., stan wyposażenia policjantów WRD w: rękawice skórzane 5-palcowe na flaneli z białymi mankietami, rękawice skórzane 5-palcowe na futrze z białymi mankietami oraz opaska z elementami odbłaskowymi uległ pogorszeniu w stosunku do 1 stycznia 2012 r. Natomiast w pozostałych przypadkach procentowy udział policjantów posiadających wyposażenie zwiększył się.

(dowód: akta kontroli str. 144-145)

Użytkowany przez WRD specjalistyczny sprzęt kontrolno-pomiarowy, tj. laserowy przyrząd do pomiaru prędkości pojazdów w ruchu, siedem sztuk radarowych przyrządów do pomiaru prędkości pojazdów w ruchu¹⁶, cztery prędkościomierze kontrolne do pomiaru prędkości pojazdów w ruchu, posiadały aktualne świadectwa legalizacji, a w przypadku 13 analizatorów wydechu (Alco-Sensor IV) – świadectwa wzorcowania.

Naczelnik Wydziału Wspomagającego KMP Łukasz Chmielewski wyjaśnił, że nowy sprzęt pomiarowy dla WRD kupował Wydział Zaopatrzenia i Inwestycji KWP. Sprzęt dostarczany był wraz z załączonymi certyfikacjami i świadectwami potwierdzającymi pozytywny przebieg kontroli metrologicznej. Sprzęt pomiarowy na bieżąco był serwisowany i poddawany kontroli metrologicznej na podstawie umów zawartych pomiędzy KWP a firmami, które serwisują poszczególne typy urządzeń techniki policyjnej, wyłonionymi w drodze przetargów.

(dowód: akta kontroli str. 93-94, 141-143, 146-182, 201-202, 217-219, 246-248)

*Ustalone
nieprawidłowości*

W działalności kontrolowanej jednostki stwierdzono nieprawidłowość polegającą na niepełnym, niezgodnym z przyjętym normatywem stan wyposażenia w sprzęt techniki policyjnej (niedobór poszczególnych asortymentów od 13,2% do 86,8%).

*Uwagi dotyczące
badanej działalności*

Zdaniem NIK należy rozważyć modyfikację organizacji przydzielania pojazdów służbowych, tak aby unikać sytuacji powierzania jednemu funkcjonariuszowi więcej niż jednego pojazdu w tym samym czasie.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonej nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

1.4. Dofinansowanie potrzeb pionu ruchu drogowego przez podmioty pozapolicyjne

*Opis stanu
faktycznego*

Świętokrzyski Komendant Wojewódzki Policji w Kielcach w dniu 31 października 2012 r. zawarł ze starostą kieleckim porozumienie, w którym powiat kielecki zobowiązał się do współfinansowania zakupu sprzętu i materiałów techniki policyjnej dla KMP w kwocie 53.000 zł. Na potrzeby WRD zakupiono sprzęt o wartości 15.252 zł – ręczny miernik prędkości *Iskra 1* (o wartości 10.701 zł) oraz *Alcosensor IV* z drukarką (o wartości 4.551 zł). W pierwszej połowie 2013 r. nie dokonywano dla WRD zakupów ze środków pozabudżetowych.

(dowód: akta kontroli str. 94, 183-185)

*Ustalone
nieprawidłowości*

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

1.5. Przygotowanie pionu ruchu drogowego do współpracy z podmiotami pozapolicyjnym

KMP nie przeprowadzała szkolenia policjantów pionu ruchu drogowego przygotowującego do współpracy z jednostkami krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego.

¹⁶ Cztery sztuki modelu Rapid-2KA i trzy sztuki Iskra-1.

Pierwszy Zastępca Komendanta mł. insp. Adam Bielecki wyjaśnił m.in., że policjanci w czasie szkolenia podstawowego są informowani o sposobie postępowania w czasie akcji ratowniczo-gaśniczej prowadzonej przez jednostkę straży pożarnej. Wynika z niego, że osobą dowodzącą w czasie akcji ratowniczo-gaśniczej jest kierujący akcją strażak. Ma on prawo wydawania poleceń zarówno podległym strażakom, jak również innym osobom, w tym policjantom, w zakresie niezbędnym do zapewnienia bezpieczeństwa w miejscu akcji. Jeżeli na miejscu zdarzenia prowadzona jest akcja przez jednostki ratowniczo-gaśnicze, to policjanci dokonują zabezpieczenia miejsca poprzez wstrzymanie ruchu, wykonywanie objazdów lub podejmują ręczną regulację ruchu. Dopiero w momencie zakończenia przez jednostki ratowniczo-gaśnicze akcji policjanci podejmują czynności procesowe na miejscu zdarzenia.

(dowód: akta kontroli str. 31, 529)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Realizacja przez Policję zadań w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa na drogach

2.1. Organizacja i realizacja służby na drogach

Opis stanu
faktycznego

Na podstawie oględzin przygotowania do służby patrolowej¹⁷ ustalono, że odprawy do służby były przeprowadzane zgodnie z wymogami określonymi w § 11 zarządzenia nr 609 w sprawie sposobu pełnienia służby na drogach przez policjantów. Policjanci przeprowadzający odprawy sprawdzali gotowość do pełnienia służby, przekazywali informacje o aktualnym stanie bezpieczeństwa i porządku w rejonie pełnienia służby, informowali o dyslokacji służby, wskazywali zadania doraźne i zalecany sposób ich realizacji, określali czas przerw w służbie. Trzy zmotoryzowane patrole, w składzie po dwóch funkcjonariuszy WRD, wykorzystywały samochody wyposażone w wideorejestratory. Jeden radiowóz był oznakowany, a dwa – nieoznakowane. Policjanci dokonali sprawdzenia stanu technicznego i wyposażenia radiowozów oraz działania środków łączności, zgodnie z § 10 zarządzenia nr 609 w sprawie sposobu pełnienia służby na drogach przez policjantów. Udając się na służbę funkcjonariusze posiadali jednolite umundurowanie i kamizelki odblaskowe, a urządzenia kontrolno-pomiarowe posiadały aktualne świadectwa legalizacji lub wzorcowania.

Po zakończeniu służby w jednym z trzech badanych przypadków nie została sporządzona informacja dotycząca wykorzystania samochodu służbowego wyposażonego w wideorejestrator, którą zgodnie z § 4 ust. 1 zarządzenia nr 479 Komendanta Głównego Policji z dnia 25 maja 2004 r. w sprawie pełnienia służby przez policjantów wykorzystujących przyrządy kontrolno-pomiarowe służące do rejestracji zachowań uczestników ruchu drogowego¹⁸ należało sporządzić według wzoru stanowiącego załącznik nr 2 do ww. zarządzenia.

(dowód: akta kontroli str. 186-265)

Naczelnik WRD Tomasz Janik wyjaśnił m.in., że policjant w tym dniu nie stwierdził żadnego wykroczenia przy użyciu wideorejestratora i dlatego nie sporządził wymaganego zestawienia. W trakcie kontroli sporządzono ww. zestawienie oraz dokonano korekty miesięcznego zestawienia wykorzystania pojazdu służbowego wyposażonego w wideorejestrator.

(dowód: akta kontroli str. 539-544)

W WRD znajdowało się jedno stanowisko umożliwiające przeglądanie zarejestrowanych materiałów wideo. Na jego wyposażeniu było 10 twardych dysków (dwa o pojemności 161 GB

¹⁷ Oględziny przeprowadzono trzykrotnie w dniach 19, 21 oraz 30 sierpnia 2013 r.

¹⁸ Dz. Urz. KGP nr 9 poz. 41 ze zm.

oraz osiem o pojemności 80 GB). Osobami odpowiedzialnymi za przeglądanie zarejestrowanych materiałów wideo byli: Naczelnik WRD, Zastępca Naczelnika WRD oraz kontroler Referatu II. Zarejestrowany materiał przekazywany był rozliczającemu ze służby policjantowi. W przypadku ujawnienia materiału, który należało zabezpieczyć, funkcjonariusz informował rozliczającego ze służby policjanta. Fakt ten odnotowywany był w *Rejestrze zabezpieczonego materiału do celów dowodowych*. Materiały podlegały skasowaniu po dokonaniu ich oceny przez kontrolera odpowiedzialnego za prace wideorejestratorów. W przypadku ujawnienia przestępstwa lub wykroczenia, w którym nie zastosowano postępowania mandatowego, prowadzone było postępowanie. Zabezpieczony materiał kopiowany był na płytę i przekazywany do akt sprawy jako dowód w postępowaniu.

(dowód: akta kontroli str. 545-546, 685-686)

Oględziny przebiegu służb patrolowych utrwalonych za pomocą wideorejestratora wykazały m.in.:

- w dniu 19 sierpnia 2013 r. patrol ukarał sześciu kierowców mandatami karnymi na łączną kwotę 1.150 zł, dwóch pouczone, wyniki siedmiu kontroli nie wymagały zastosowania kar wobec kierujących, a w jednym przypadku zatrzymano dowód rejestracyjny;
- w dniu 21 sierpnia 2013 r. patrol ukarał 11 kierowców mandatami karnymi na łączną kwotę 2.100 zł, w jednym przypadku skierowano do sądu wnioski o ukaranie (odmowa przyjęcia mandatu), a jednego kierowcę pouczone. Podczas pełnienia służby policjanci w trzech przypadkach nie podjęli czynności służbowych, tj. dwukrotnie przejeżdżając obok samochodów zaparkowanych w miejscach niedozwolonych (w zatoce autobusowej i na odcinku drogi ekspresowej) oraz jadąc za samochodem, który posiadał nieważne niemieckie tablice rejestracyjne. Na nagraniu brak było dźwięku. Dowódca patrolu wyjaśnił m.in., że nie zauważył powyższych wykroczeń, ponieważ skupił swoją uwagę na innych wykroczeniach. Natomiast odnośnie braku dźwięku wyjaśnił, że kontrolka w wideorejestratorze wskazywała poprawne działanie mikrofonu. WRD usterkę mikrofonu zgłosił do Wydziału Wspomagającego KMP w dniu 14 lutego 2013 r., jednak kontrola przeprowadzona w dniu 27 lutego 2013 r. wykazała poprawność działania mikrofonu;
- w dniu 30 sierpnia 2013 r. patrol ukarał pięciu kierowców mandatami karnymi na łączną kwotę 1.050 zł, pouczone dwóch kierowców.

(dowód: akta kontroli str. 186-265, 547)

Od 1 stycznia 2012 r. w KMP wprowadzono do użytku System Wspomagania Dowodzenia (SWD). W WRD system wykorzystywany był do dyslokowania patroli, a także przez służbę dyżurną KMP do przypisywania i zlecania interwencji oraz monitorowania czasu reakcji na zaistniałe (zgłoszone) zdarzenie. Od 1 stycznia 2013 r. SWD wykorzystywane było również jako narzędzie do odprawiania i wyznaczania zadań patroli.

WRD w ramach centralnej koordynacji realizował służbę na drogach krajowych K-7, K-73 i K-74 na podstawie harmonogramu określonego przez dyrektora Biura Ruchu Drogowego KGP. Zgodnie z harmonogramem, obowiązującym od 1 stycznia 2012 r., policjanci WRD pełnili służbę na wskazanych drogach krajowych. Harmonogram określał w dni tygodnia oraz zmiany, na których należy pełnić służbę.

Świętokrzyski Komendant Wojewódzkiej Policji w Kielcach na podstawie *Zasad pełnienia służby w ramach wojewódzkiej koordynacji na wybranych drogach krajowych i wojewódzkich przebiegających przez teren województwa świętokrzyskiego* wyznaczył harmonogram wojewódzkiej koordynacji służby. Policjanci z WRD pełnili służbę w ramach koordynacji wojewódzkiej na drogach W-786, W-752, W-756, W-762, W-764. Harmonogram określał w dni tygodnia i godziny, w których należało pełnić służbę.

W związku z koniecznością zabezpieczenia Mistrzostw Europy w piłce nożnej pełnienie służby

w ramach centralnej i wojewódzkiej koordynacji zostało zawieszono na okres od 1 czerwca do 31 sierpnia 2012 r. (pismo KWP znak: RD-PW-501/9/12).

(dowód: akta kontroli str. 31, 42-50, 266-278)

Jak wyjaśnił Pierwszy Zastępca Komendanta mł. insp. Adam Bielecki, dyslokację służby zgodnie z § 7 zarządzenia 609 w sprawie sposobu pełnienia służby na drogach przez policjantów ustalał Naczelnik WRD. Przy planowaniu i dyslokowaniu patroli pod uwagę brane były następujące aspekty:

- wyniki kwartalnych analiz bezpieczeństwa i porządku na drogach oraz zagrożenia przestępczością;
- natężenie i struktura ruchu na poszczególnych odcinkach dróg i skrzyżowań w powiecie kieleckim ze szczególnym uwzględnieniem dróg krajowych i wojewódzkich oraz ulic Kielc, na których odbywa się ruch tranzytowy;
- harmonogram służby centralnie koordynowanej;
- zabezpieczenie imprez;
- potwierdzonych uwag i wniosków zgłoszonych przez obywateli, instytucje oraz policjantów dotyczących niestosowania się kierujących do przepisów ruchu drogowego, w tym do dopuszczalnego tonażu i prędkości oraz organizowanych w okresie nocnym nielegalnych wyścigów;
- planów działań wojewódzkich i powiatowych wynikających z harmonogramu koordynacji dróg wojewódzkich;
- innych doraźnych działań.

Planowana liczba policjantów do służby na dany dzień określana była w grafiku służby, który opracowywany był na kolejny miesiąc.

(dowód: akta kontroli str. 31-32, 267-285)

W okresie objętym kontrolą planowanie dyslokacji służb WRD było związane z harmonogramami realizacji planów działań kontrolno-profilaktycznych na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego, opracowanych przez KGP na lata 2012 i 2013 i oznaczonych następującymi kryptonimami: „Prędkość”, „Alkohol i narkotyki”, „Truck”, „Bus”, „Pasy”, „Niechronieni uczestnicy ruchu drogowego”, „Bezpieczny weekend”, „Bezpieczne wakacje” i „Bezpieczna droga do szkoły”.

WRD realizował również własne działania kontrolno-prewencyjne na podstawie planów zatwierdzonych przez Komendanta. Działania te pokrywały się tematycznie z działaniami realizowanymi na polecenie KGP.

(dowód: akta kontroli str. 33-35)

Według zbiorczego rozliczenia statystycznych kart czynności za 2012 r., policjanci WRD przepracowali łącznie 15.877 dni, z czego służba stanowiła 51,4% (8.159 dni). Pozostałe dni stanowiły nieobecności. Przyczyną nieobecności były: dni wolne w liczbie 4.787 (30,2% czasu pracy ogółem), zwolnienia lekarskie w liczbie 1.414 (8,9%), urlopy w liczbie 897 dni (5,6%) oraz oddelegowanie do innych służb w liczbie 620 dni (3,9%).

W zbiorczym rozliczeniu statystycznym kart czynności za 2012 r. oraz za listopad 2012 r. wykazano liczbę dni nieobecności w pracy niższą o 80 niż faktyczna, czego przyczyną było omyłkowe nieujęcie dni oddelegowania do innych służb w tym miesiącu. Powyższe sprawozdania sporządził starszy aspirant Andrzej Młodawski, który wyjaśnił, że błąd powstał podczas sumowania. Sprawozdanie zatwierdził były Naczelnik WRD podinspektor Krzysztof Obarski.

Procentowe wykorzystanie czasu w służbie przy ogólnej liczbie godzin 69.632 na poszczególne czynności wyniosło:

- nadzór/kontrola ruchu na trasie/w rejonie – 44,2%;
- ręczne kierowanie ruchem drogowym – 1,0%;
- obsługa zdarzeń drogowych i sporządzanie dokumentacji – 21,9%;

- zabezpieczenie imprez – 6,9%;
- pilotáže lub inne zadania specjalne – 0,3%;
- działalność profilaktyczna – 0,6%;
- udział w rozprawach – 0,5%;
- sporządzanie dodatkowej dokumentacji służbowej – 10,2%;
- inne czynności związane z bezpieczeństwem ruchu drogowego (brd) – 12,4%;
- inne czynności nie związane z brd – 2,1%.

Według zbiorczego rozliczenia statystycznych kart czynności za okres od 1 stycznia 2013 r. do 30 czerwca 2013 r. policjanci WRD pracowali 7.974 dni, z czego w służbie 4.446 dni, tj. 55,8% ogółu czasu pracy, pozostałe dni stanowiły nieobecności. Przyczyną nieobecności były: dni wolne w liczbie 2.269 (28,5% czasu pracy ogółem), zwolnienia lekarskie w liczbie 637 dni (8,0%), urlopy w liczbie 266 dni (3,3%) oraz oddelegowanie do innych służb w liczbie 356 dni (4,5%).

Procentowe wykorzystanie czasu w służbie przy ogólnej liczbie godzin 36.992 na poszczególne czynności wyniosło:

- nadzór/kontrola ruchu na trasie/w rejonie – 49,2%;
- ręczne kierowanie ruchem drogowym – 1,0%;
- obsługa zdarzeń drogowych i sporządzanie dokumentacji – 19,2%;
- zabezpieczenie imprez – 7,1%;
- pilotáže lub inne zadania specjalne – 0,6%;
- działalność profilaktyczna – 1,2%;
- udział w rozprawach – 0,5%;
- sporządzanie dodatkowej dokumentacji służbowej – 5,8%;
- inne czynności związane z brd – 13,6%;
- inne czynności nie związane z brd – 1,7%.

(dowód: akta kontroli str. 386-392)

W wyniku analizy statystycznych kart czynności policjanta dokonanej na próbie pięciu losowo wybranych policjantów WRD, którzy wykonywali czynności patrolowe w okresie kolejnych siedmiu dni czerwca 2013 r. ustalono, że na służbę funkcjonariuszy, trwającą od ośmiu do 11 godzin, składały się następujące czynności:

- kontrola ruchu w terenie od zera do siedmiu godzin (zero w przypadku zabezpieczenia imprez);
- obsługa zdarzeń drogowych od zera do siedmiu godzin;
- inne czynności związane z brd – jedna godzina.

Ponadto jeden policjant wykazał trzykrotnie zabezpieczenie imprez (od czterech do sześciu godzin), dwóch policjantów wykazało sporządzanie dokumentacji służbowej (od jednej do trzech godzin) oraz trzech policjantów inne czynności niezwiązane z brd (od jednej do trzech godzin). Jako czynności niezwiązane z brd funkcjonariusze wykazywali przebywanie na stacji obsługi w związku z usterką lub przeglądem pojazdu, zmianę pojazdu podczas służby, udział w przesłuchaniu oraz interwencję pod sklepem z polecenia oficera dyżurnego.

Porównanie zapisów w notatnikach służbowych wylosowanych policjantów, książkach kontroli pracy sprzętu transportowego oraz w statystycznych kartach czynności policjanta wykazało, że dwóch policjantów wpisało w kartach mniejszą liczbę godzin pracy niż faktycznie przepracowało (M.B. – 45 minut i M.W. – 1,25 godziny). Ponadto dwóch funkcjonariuszy w notatnikach służbowych wpisało, że podczas służby patrolowej dostarczało dokumentację służbową do innych jednostek KMP (S.Z. – 15 minut i M.W. – 30 minut).

(dowód: akta kontroli str. 393-427)

Odnosnie przewożenia dokumentacji przez ww. funkcjonariuszy Pierwszy Zastępca Komendanta mł. insp. Adam Bielecki wyjaśnił m.in., że w obu przypadkach dokumentacja

dotyczyła zatrzymania do kontroli drogowej osoby podejrzanej o prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego, tj. o popełnienie przestępstwa z art. 178a §1 Kodeksu karnego. Dokumentacja musiała być niezwłocznie przekazana jednostce prowadzącej dane dochodzenie, w celu wykonania dalszych czynności procesowych. Zgodnie z § 3 zarządzenia 609 w sprawie sposobu pełnienia służby na drogach przez policjantów istnieje możliwość skierowania policjanta do wykonywania innych zadań niż kontrola ruchu drogowego, w przypadkach zaistnienia zdarzenia wymagającego niezwłocznego podjęcia czynności, co miało miejsce.

Odnosnie wskazania błędnej liczby przepracowanych godzin pracy policjanci wyjaśnili m.in., że omyłkowo wykazali mniejszą liczbę godzin.

(dowód: akta kontroli str. 528, 681-684)

W KMP prowadzono comiesięczne zestawienia danych dotyczących absencji chorobowej policjantów od 2007 r. Zestawienia te zawierały m.in.: liczbę dostarczonych zwolnień lekarskich, liczbę policjantów przebywających na zwolnieniach lekarskich, liczbę dni zwolnień lekarskich. Dane te gromadzono w rozbiciu na zwolnienia krótkoterminowe (do jednego miesiąca) i długoterminowe (powyżej tego okresu).

(dowód: akta kontroli str. 66)

Odnosnie weryfikowania zwolnień lekarskich Pierwszy Zastępca Komendanta mł. insp. Adam Bielecki wyjaśnił: *obecnie brak jest uregulowań prawnych umożliwiających sprawdzenie zasadności zwolnień lekarskich funkcjonariuszy. Zgodnie z art. 40 ustawy (...) o Policji policjant może być kierowany z urzędu lub na jego prośbę do komisji lekarskiej podległej ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych w celu określenia stanu zdrowia oraz ustalenia zdolności fizycznej i psychicznej do służby, jak również związku poszczególnych schorzeń ze służbą. Nie jest to jednak typowe sprawdzenie zasadności zwolnienia lekarskiego.*

(dowód: akta kontroli str. 525-526)

KMP nie definiowała i nie uszczegółowiła pojęcia „miejsca szczególnie niebezpieczne”.

Jak wyjaśnił Pierwszy Zastępca Komendanta, *miejsca szczególnie niebezpieczne były obejmowane nadzorem poprzez dyslokowanie patroli w rejony wynikające z przeprowadzanych kwartalnych analiz bezpieczeństwa i porządku na drogach oraz zagrożeń przestępczością, oraz natężenia i struktury ruchu na poszczególnych odcinkach dróg i skrzyżowań w powiecie kieleckim, ze szczególnym uwzględnieniem dróg krajowych K-74, K-73 i wojewódzkich W-764, W-753, W-762, W-786 oraz ulic miasta Kielc, na których odbywa się ruch tranzytowy pojazdów.*

(dowód: akta kontroli str. 32, 529)

W 2012 r. policjanci wykonujący zadania na drogach przygotowali 56 wniosków w sprawie poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym oraz poprawy stanu dróg i oznakowania, o których mowa w § 15 ust. 1 pkt 7 zarządzenia nr 609 w sprawie sposobu pełnienia służby na drogach przez policjantów. Spośród ww. 56 wniosków 34 wnioski zostały przekazane do odpowiednich zarządców dróg, którzy je zrealizowali. W pierwszej połowie 2013 r. sporządzono cztery wnioski oraz siedem protokołów z przeprowadzonych lustracji dróg powiatowych zawierających wnioski. Do zakończenia kontroli zarządcy zrealizowali osiem wniosków.

Ponadto policjanci z WRD na bieżąco zgłaszali wnioski podczas posiedzeń Komisji Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego, które odbywały się w Miejskim Zarządzie Dróg w Kielcach (MZD). W okresie objętym kontrolą odbyło się 16 posiedzeń, po osiem w 2012 r. i pierwszej połowie 2013 r. Reprezentujący WRD funkcjonariusz podczas posiedzeń ww. komisji wnosił m.in. o przesunięcie przystanku autobusowego, zamontowanie progów zwalniających, montaż słupków uniemożliwiających parkowanie na chodnikach oraz wyrażał opinie dotyczące zmian organizacji ruchu i oznakowania proponowanych przez innych uczestników spotkań.

W dniu 8 maja 2013 r. KMP wystąpiła do Sądu Rejonowego w Kielcach z wnioskiem o ukaranie głównego inżyniera ruchu w MZD za wykroczenie z art. 90 Kodeksu wykroczeń, tj. tamowanie i utrudnianie ruchu. MZD, pomimo 17-krotnego zwracania się mieszkańca Kielc w okresie od 16 czerwca 2011 r. do 21 lipca 2011 r. o naprawę i skonfigurowanie sygnalizacji świetlnej z detektorami w taki sposób, aby wykrywały nadjeżdżających rowerzystów, do dnia 7 stycznia 2013 r. nie podjął żadnych działań. Sąd Rejonowy w Kielcach wydał wyrok skazujący.

(dowód: akta kontroli str. 32, 447-489, 687-711)

Ustalone
nieprawidłowości

W powyższym zakresie stwierdzona nieprawidłowość polegała na nierzetelnym sporządzeniu zbiorczego rozliczenia statystycznych kart czynności za listopad 2012 r. oraz – w konsekwencji – za cały 2012 r.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonej nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2.2. Systemy wspierające policjantów pionu ruchu drogowego: SEWiK i System Wspomagania Dowodzenia (SWD)

Opis stanu
faktycznego

W KMP prowadzony był rejestr (podręczny) wypadków i kolizji drogowych, w którym w kolejności chronologicznej były ewidencjonowane wszystkie karty zdarzeń drogowych (dalej: KZD), które przekazali policjanci po zakończonej służbie patrolowej. Rejestr prowadzony był w układzie rocznym, oddzielnie dla wypadków i kolizji drogowych.

Informacje z KZD były wprowadzane do systemu komputerowego SEWiK przez trzy uprawnione osoby w terminie do 30 dni od daty zdarzenia, tj. zgodnie z wymogami § 4 ust. 5 zarządzenia nr 635 Komendanta Głównego Policji z dnia 30 czerwca 2006 r. w sprawie metod i form prowadzenia przez Policję statystyki zdarzeń drogowych¹⁹.

(dowód: akta kontroli str. 548-566)

Pierwszy Zastępca Komendanta mł. insp. Adam Bielecki wyjaśnił: *Wprowadzanie danych do systemu SEWiK podlega nadzorowi WRD KWP w Kielcach, który dokonuje sprawdzenia w systemie zgodności wprowadzonej liczby kolizji, wypadków drogowych, osób zabitych i rannych. Dane w systemie SEWiK podlegały aktualizacji w przypadku otrzymania informacji o zgonie uczestnika wypadku. Wówczas dokonywana była zmiana w karcie MRD 2 oraz na zasadzie edycji aktualizowano dane w systemie. Dane zawarte w systemie SEWiK wykorzystywane były do opracowywania analiz stanu bezpieczeństwa na terenie działania KMP. Dodatkowo w 2013 r. została wykonana analiza stanu bezpieczeństwa na drodze powiatowej nr P 0331T przechodzącej przez miejscowość Niestachów gm. Daleszycy w celu wyznaczenia miejsca i terminów kontroli drogowych z użyciem przenośnych lub zainstalowanych w pojeździe urządzeń rejestrujących prędkość pojazdów dokonywanych przez Straż Miejską w Daleszycach.*

(dowód: akta kontroli str. 32, 567)

Pierwszy Zastępca Komendanta mł. insp. Adam Bielecki wyjaśnił także, iż schemat zdarzenia drogowego wykonywany był bezpośrednio na karcie MRD 2 i nie dołączano do karty kopii schematu. Stanowisko dostępne do systemu SEWiK nie było wyposażone w skaner i w celu rejestracji schematu w bazie danych wykonywane było zdjęcie aparatem cyfrowym. W 2012 r. w systemie zostało zarejestrowanych 15 schematów, natomiast w okresie pierwszego półrocza 2013 r. zarejestrowano 14 schematów.

(dowód: akta kontroli str. 567, 570)

W okresie objętym kontrolą odnotowano 43 wypadki z ofiarami śmiertelnymi (29 wypadków w 2012 r. oraz 14 wypadków w pierwszym półroczu 2013 r.). W wypadkach tych zginęło 47 osób, z tego 30 w 2012 r., a 17 w pierwszym półroczu 2013 r. Na miejscu śmierć poniosło

¹⁹ Dz. Urz. KGP Nr 11, poz. 67 ze zm.

25 osób, a w pozostałych przypadkach zgon nastąpił w ciągu 30 dni od wypadku. W tych przypadkach w KZD i w SEWiK dokonano aktualizacji skutków wypadków.

We wszystkich ww. sprawach wszczęte zostało dochodzenie. W dziewięciu przypadkach postępowanie zakończono wniesieniem aktu oskarżenia, w 30 postępowanie umorzono z powodu braku znamion czynu zabronionego, w pozostałych czterech przypadkach, według stanu na dzień 30 czerwca 2013 r., czynności dochodzeniowe trwały nadal.

(dowód: akta kontroli str. 568)

W odniesieniu do pozostałych zdarzeń drogowych, jakie zostały zarejestrowane w okresie od 1 stycznia 2012 r. do 30 czerwca 2013 r., przeprowadzono analizę porównawczą co do zgodności zapisów w KZD i w SEWiK na próbie 20 losowo wybranych kart z populacji liczącej 7233 zapisów.

Porównanie danych zawartych we wszystkich ww. 63 KZD z wprowadzonymi do systemu SEWiK wykazało, iż w 19 przypadkach zdarzeń drogowych z ofiarami śmiertelnymi wystąpiły różnice:

- w KZD-KW-2754/2012/W nie podano godziny otrzymania zgłoszenia, godziny przybycia, informacji o roku produkcji pojazdu, dacie ostatniego badania technicznego oraz o wyposażeniu ochronnym pojazdu – dane te były w SEWiK;
- w KZD-KW-3076/2012/W nie podano godziny otrzymania zgłoszenia, godziny przybycia, informacji o wyposażeniu ochronnym dwóch pojazdów uczestniczących w zdarzeniu – dane te były w SEWiK;
- w KZD-KW-3127/2012/W nie podano godziny otrzymania zgłoszenia, godziny przybycia oraz informacji o wyposażeniu ochronnym dwóch pojazdów uczestniczących w zdarzeniu – dane te były w SEWiK;
- w KZD-KW-3085/2012/W nie podano informacji o wyposażeniu ochronnym pojazdu uczestniczącego w zdarzeniu – dane te były w SEWiK;
- w KZD-KW-3514/2012/W nie podano informacji o wyposażeniu ochronnym pojazdu uczestniczącego w zdarzeniu – dane te były w SEWiK;
- w KZD-KW-3792/2012/W nie podano informacji o wyposażeniu ochronnym pojazdu uczestniczącego w zdarzeniu – dane te były w SEWiK;
- w KZD-KW-4125/2012/W nie podano godziny otrzymania zgłoszenia, godziny przybycia, informacji o wyposażeniu ochronnym pojazdu uczestniczącego w zdarzeniu – dane te były w SEWiK;
- w KZD-KW-4417/2012/W nie podano informacji o roku produkcji i datach ostatniego badania technicznego dwóch pojazdów uczestniczących w zdarzeniu – dane te były w SEWiK;
- w KZD-KW-4655/2012/W nie podano informacji o roku produkcji pojazdu, dacie ostatniego badania technicznego oraz o wyposażeniu ochronnym – dane te były w SEWiK;
- w KZD-KW-5283/2012/W nie podano godziny otrzymania zgłoszenia, godziny przybycia, informacji o roku produkcji pojazdu uczestniczącego w zdarzeniu oraz dacie ostatniego badania technicznego – dane te były w SEWiK;
- w KZD-KW-116/2013/W nie podano informacji o wyposażeniu ochronnym dwóch pojazdów uczestniczących w zdarzeniu – dane te były w SEWiK;
- w KZD-KW-232/2013/W nie podano informacji o dacie ostatniego badania technicznego pojazdu marki Opel oraz o wyposażeniu ochronnym dwóch pojazdów uczestniczących w zdarzeniu – dane te były w SEWiK;
- w KZD-KW-1820/2013/W nie podano informacji o roku produkcji pojazdu uczestniczącego w zdarzeniu drogowym oraz dacie ostatniego badania technicznego – dane te były w SEWiK;
- w KZD-KW-1011/2013/W nie podano informacji o dacie ostatniego badania technicznego pojazdu uczestniczącego w zdarzeniu – dane te były w SEWiK;

- w KZD-KW-1814/2013/W nie podano informacji o roku produkcji pojazdu, dacie ostatniego badania technicznego oraz o wyposażeniu ochronnym – dane te były w SEWiK;
- w KZD-KW-1377/2013/W nie podano informacji o roku produkcji pojazdu, dacie ostatniego badania technicznego oraz o wyposażeniu ochronnym – dane te były w SEWiK;
- w KZD-KW-1344/2013/W nie podano informacji o roku produkcji pojazdu, dacie ostatniego badania technicznego oraz o wyposażeniu ochronnym – dane te były w SEWiK;
- w KZD-KW-1914/2013/W nie podano informacji o wyposażeniu ochronnym jednego z dwóch pojazdów uczestniczących w zdarzeniu (samochód marki SEAT) – dane te były w SEWiK;
- w KZD-KW-2186/2013/W nie podano informacji o roku produkcji, datach ostatniego badania technicznego dwóch pojazdów uczestniczących w zdarzeniu – dane te były w SEWiK.

Obowiązek zamieszczenia w KZD informacji, o których mowa powyżej, wynikał z zarządzenia nr 635 Komendanta Głównego Policji z dnia 30 czerwca 2006 r. w sprawie metod i form prowadzenia przez Policję statystyki zdarzeń drogowych²⁰.

(dowód: akta kontroli str. 568-620)

Pierwszy Zastępca Komendanta mł. insp. Adam Bielecki wyjaśnił m.in. *W przypadku braku poszczególnych danych w KZD były one ustalane na podstawie danych zawartych w systemach informatycznych, a następnie ujmowane były w systemie SEWiK podczas wprowadzania zdarzeń przez operatora. (...) Operator po uzyskaniu danych, które nie były wpisane do karty zdarzenia, nie odnotował ich w tejże karcie i nie był w stanie udzielić odpowiedzi czemu nie uzupełnił tych danych pomimo posiadanej wiedzy lub nie zwrócił karty do uzupełnienia osobie sporządzającej.*

(dowód: akta kontroli str. 621)

W dwóch przypadkach zdarzeń drogowych z ofiarami śmiertelnymi w kartach (KZD-KW-1814/2013/W i KZD-KW-1344/2013/W) i w systemie SEWiK nie było informacji dotyczących godziny otrzymania zgłoszenia oraz przybycia.

(dowód: akta kontroli str. 570, 615-618)

Pierwszy Zastępca Komendanta mł. insp. Adam Bielecki wyjaśnił m.in. (...) *braki (...) wynikały jak ustalono w rozmowie z osobami sporządzającymi KZD z pośpiechu, a operator wprowadzający KZD nie [zachował – przyp. kontrolerów] staranności podczas jej wprowadzania do systemu poprzez podjęcie stosownych ustaleń i zwrócenie KZD osobie sporządzającej celem uzupełnienia braków formalnych.*

(dowód: akta kontroli str. 621)

W karcie zdarzenia drogowego KZD-KW-4655/2012//W podano jako godziny otrzymania zgłoszenia i przybycia odpowiednio 17.00 i 17.15, natomiast w systemie SEWiK odpowiednio 16.48 i 17.00.

(dowód: akta kontroli str. 576, 599)

Pierwszy Zastępca Komendanta mł. insp. Adam Bielecki wyjaśnił m.in. (...) *operator wprowadzający kartę zdarzenia drogowego ze względu na duże ilości wprowadzanych kart mógł jak oświadczył popełnić błąd, który nie został zweryfikowany przez niego samego lub w trakcie aktualizacji danych co ma związek z bardzo dużą ilością wprowadzanych kart przez jednego operatora.*

(dowód: akta kontroli str. 621)

²⁰ Dz. Urz. KGP Nr 11, poz. 67 ze zm.

W 19 spośród 63 badanych KZD (30%), stwierdzono nieprawidłowości polegające na nierzetelnym ich sporządzaniu oraz nierzetelnym wprowadzaniu informacji o zdarzeniach drogowych do SEWiK.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2.3. Opiniowanie projektów organizacji ruchu drogowego

Komendant Miejski Policji w Kielcach decyzją nr 63/2008 z dnia 24 kwietnia 2008 r. upoważnił naczelnika, zastępcę naczelnika oraz kierowników referatów I i II WRD do opiniowania projektów organizacji ruchu. WRD w 2012 r. zaopiniował 394, a w pierwszej połowie 2013 r. 201 projektów stałej i czasowej organizacji ruchu na drogach powiatu kieleckiego i ulicach miasta Kielce. W związku m.in. z wydawaniem ww. opinii w WRD prowadzono rejestry pn. *Inżynieria ruchu drogowego*²¹. Projekty opiniowane były przez czterech policjantów (obecnego i poprzedniego naczelnika wydziału, zastępcę naczelnika wydziału oraz kierownika referatu I). Ww. policjanci byli absolwentami Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie i ukończyli kurs specjalistyczny z zakresu ruchu drogowego. W KMP nie była opracowana jednolita metodologia opiniowania projektów organizacji ruchu drogowego. Projekty były opiniowane poprzez sprawdzenie ich zgodności z obowiązującymi przepisami. Przy opiniowaniu brano pod uwagę lokalne uwarunkowania oraz uwzględniano wnioski składane przez społeczeństwo. WRD nie posiada danych, w jakiej części opinie Policji zostały uwzględnione przez zarządców dróg.

Pierwszy Zastępca Komendanta odnośnie nieposiadania informacji dotyczących uwzględniania uwag WRD przez zarządców dróg wyjaśnił m.in.: (...) *zarządcy dróg nie informują KMP o uwzględnieniu bądź odrzuceniu zastrzeżeń zawartych w opinii. Policjanci ruchu drogowego po wprowadzonej zmianie organizacji ruchu dokonują sprawdzenia zgodności z zatwierdzonym planem.*

(dowód: akta kontroli str. 32-33, 490-493, 528-529)

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2.4. Priorytety Komendanta Głównego Policji i Komendanta Wojewódzkiego Policji

Realizując w 2012 r. Priorytet III Komendanta Głównego Policji – *Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym*, Świętokrzyski Komendant Wojewódzki Policji w Kielcach określił dla podległych mu komend powiatowych i miejskiej następujące zadania:

- Zadanie nr 1. Zwiększenie liczby policjantów ruchu drogowego pełniących służbę na drodze;
- Zadanie nr 2. Dostosowanie właściwych proporcji reakcji policjantów ruchu drogowego na popełniane naruszenia przez określonych użytkowników drogi (kierowca-pieszcy) w stosunku do występujących zagrożeń (wypadków drogowych) w tym obszarze.

Dla oceny stopnia realizacji zadań określono mierniki, które były monitorowane przez Naczelnika WRD KWP w Kielcach. Dla zadania nr 1 był to procentowy udział policjantów ruchu drogowego pełniących bezpośrednio służbę na drodze, a dla zadania nr 2 – procentowy udział wypadków drogowych spowodowanych przez określonych użytkowników drogi

²¹ RDT-poz. 18/12 w 2012 r. i RDT-poz. 135/13 w 2013 r.

(kierowca-pieszy), a efektywności zastosowanych środków prawnych w stosunku do tych użytkowników.

Dla zadania nr 1 przyjęto poziom 41,35% jako wartość oczekiwaną dla miernika. Zadanie zostało zrealizowane na poziomie 35,42%.

Dla zadania nr 2 przyjęto oddzielne wskaźniki dla kierujących i pieszych. W przypadku kierujących wskaźnik wyniósł 88,94% (oczekiwana 81,57%), a w przypadku pieszych wyniósł 11,06% (oczekiwana 10,29%).

(dowód: akta kontroli str. 494-505, 521, 712-717)

Realizując w 2013 r. Priorytet II Komendanta Głównego Policji – działania skierowane na wzrost poziomu bezpieczeństwa na drogach, Świętokrzyski Komendant Wojewódzki Policji w Kielcach określił dla podległych mu komend powiatowych i miejskiej następujące zadania:

- Zadanie nr 1. Zwiększenie liczby policjantów ruchu drogowego pełniących służbę na drogach;
- Zadanie nr 2. Aktywizacja działań na rzecz niechronionych uczestników ruchu, zwłaszcza pieszych;
- Zadanie nr 3. Wzmocnienie współpracy z podmiotami pozapolicyjnymi w celu wzrostu poziomu bezpieczeństwa na drogach.

Dla oceny stopnia realizacji zadań określono mierniki, które były monitorowane przez Naczelnika Wydziału Ruchu Drogowego KWP w Kielcach. Dla zadania nr 1 był to procentowy udział policjantów ruchu drogowego pełniących bezpośrednio służbę na drodze, a dla zadania nr 2 – procentowy udział wypadków drogowych spowodowanych przez określonych użytkowników drogi (kierowca-pieszy), a efektywność zastosowanych środków prawnych w stosunku do tych użytkowników. Natomiast dla zadania nr 3 miernikiem monitorującym była ocena współpracy z podmiotami pozapolicyjnymi.

Dla zadania nr 1 przyjęto poziom 42,15% jako wartość oczekiwaną dla miernika. Za pierwsze półrocze 2013 r. zadanie zostało zrealizowane na poziomie 42,04%.

Dla zadania nr 2 przyjęto oddzielne wskaźniki dla kierujących i pieszych. W przypadku kierujących wskaźnik wyniósł 85,95% (oczekiwana 87,74%), a w przypadku pieszych wyniósł 14,05% (oczekiwana 6,92%).

Odnosnie zadania nr 3 Pierwszy Zastępca Komendanta mł. insp. Adam Bielecki wyjaśnił m.in., że funkcjonariusze WRD uczestniczyli w sześciu posiedzeniach Komisji Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego, przeprowadzali lustrację dróg powiatowych, zaopiniowali 201 projektów stałej i czasowej organizacji ruchu oraz dziewięciokrotnie uczestniczyli w posiedzeniach Komisji Bezpieczeństwa, w celu ustalenia lokalizacji przystanków komunikacji publicznej. Policjanci WRD odbyli 16 wspólnych patroli z Żandarmerią Wojskową oraz Strażą Graniczną. WRD przeprowadził 63 spotkania, pogadanki i prelekcje, czterokrotnie eliminacje gminne i powiatowe Turnieju Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego, 12 egzaminów na kartę rowerową oraz rozdał 2.051 odbłasków, 290 broszur i 33 maskotki.

(dowód: akta kontroli str. 506-521, 718-720)

Świętokrzyski Komendant Wojewódzki Policji w Kielcach nie określił na lata 2012-2013 priorytetów dotyczących bezpieczeństwa ruchu drogowego.

(dowód: akta kontroli str. 491-499, 506-512)

*Ustalone
nieprawidłowości*

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2.5. Pozostałe przedsięwzięcia na rzecz bezpieczeństwa w ruchu drogowym

*Opis stanu
faktycznego*

W okresie objętym kontrolą WRD nie realizował żadnych działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego z wykorzystaniem lotnictwa policyjnego.

(dowód: akta kontroli str. 35)

WRD przy współpracy z Grupą Ratownictwa Polskiego Czerwonego Krzyża zorganizował w 2012 r. i 2013 r. gminne i powiatowe eliminacje Turnieju Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego w Sukowie. Natomiast przy współpracy z Państwową Strażą Pożarną, Kasą Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i Państwową Inspekcją Pracy zorganizowano, w okresie od czerwca do września 2012 r., dziesięć festynów dla dzieci i młodzieży powiatu kieleckiego, w czasie których przeprowadzono prelekcje na temat bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz eliminacje do konkursu wojewódzkiego „Bezpieczeństwo na piątkę”. WRD udzielał również pomocy w szkoleniu funkcjonariuszy Państwowej Straży Pożarnej w Kielcach w zakresie kierowania ruchem drogowym na miejscu zdarzenia drogowego.

(dowód: akta kontroli str. 35)

KMP nie realizowała regionalnych programów prewencyjnych w latach 2012 – 2013 (I półrocze), z uwagi na brak środków własnych na ich realizację.

W ramach działań profilaktycznych funkcjonariusze WRD w 2012 r. brali udział w 84 spotkaniach, w tym 12 razy w przedszkolach, 28 w szkołach podstawowych, 17 w gimnazjach i szkołach średnich oraz w 27 innych miejscach. W spotkaniach uczestniczyło 7.409 dzieci i 1.955 dorosłych. Natomiast w pierwszej połowie 2013 r. przeprowadzono 63 spotkania, w tym 12 w przedszkolach, 26 w szkołach podstawowych, 6 w szkołach średnich oraz 19 w innych miejscach. W spotkaniach uczestniczyło 5.933 dzieci i 1.749 dorosłych. Podczas spotkań przeprowadzano konkursy o tematyce brd, prezentowano sprzęt policyjny, wyświetlano filmy profilaktyczno-edukacyjne, rozdawano ulotki, odbłaski i maskotki. Szkolono i egzaminowano dzieci ze szkół podstawowych i gimnazjalnych na kartę rowerową i motorowerową. W 2012 r. do egzaminów przystąpiło 1.035 dzieci, a zdało 532. Natomiast w pierwszym półroczu do egzaminów przystąpiło 459 dzieci, a zdało 306.

(dowód: akta kontroli str. 534-538)

*Ustalone
nieprawidłowości*

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

3. System badania i oceniania przez Policję efektywności działań na rzecz bezpieczeństwa na drogach

3.1. Realizacja przedsięwzięć dotyczących jakości wykonywania działań na rzecz bezpieczeństwa

*Opis stanu
faktycznego*

W okresie objętym kontrolą przedsięwzięcia w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego nie podlegały badaniom, audytowi bądź kontroli wewnętrznej ani zewnętrznej.

Pierwszy Zastępca Komendanta wyjaśnił, że nadzór nad pracą WRD sprawowany był przez przełożonych.

(dowód: akta kontroli str. 530)

W okresie objętym kontrolą do Komendanta wpłynęło 25 skarg na funkcjonariuszy WRD. Badaniem bezpośrednim objęto 10 z nich, wybranych według osądu kontrolera. Analizowane skargi, po przeprowadzeniu postępowań wyjaśniających przez Wydział Kontroli i Ochrony Informacji Niejawnych KMP, zostały rozpatrzone terminowo. We wszystkich badanych przypadkach o sposobie załatwienia skargi zawiadomiono skarżącego. Dziewięć skarg uznano za niezasadne. Jedna, dotycząca przewlekłego prowadzenia przez policjanta czynności wyjaśniających w sprawie o wykroczenie drogowe, została uznana za uzasadnioną. Funkcjonariusz prowadził te czynności przez okres prawie dwóch miesięcy, pomimo iż z art. 54 § 1 Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia wynikał obowiązek ich zakończenia w ciągu miesiąca od ujawnienia czynu. Stanowiło to, stosownie do

art. 132 ust. 3 pkt 2 ustawy o Policji, naruszenie dyscypliny służbowej polegające na wykonaniu czynności służbowej w sposób nieprawidłowy. Wobec tego, iż czyn ten, w ocenie Pierwszego Zastępcy Komendanta, stanowił przewinienie dyscyplinarne mniejszej wagi (m.in. z uwagi na niezakłócenie funkcjonowania jednostki oraz niewyrządzenie szkody materialnej osobom trzecim), odstąpiono od wszczęcia postępowania dyscyplinarnego i przeprowadzono z policjantem udokumentowaną w formie notatki rozmowę dyscyplinującą. W jej trakcie zwrócono mu uwagę, iż czynności wyjaśniające w sprawie o wykroczenie winien realizować zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.

(dowód: akta kontroli str. 625-632)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

3.2. Statystyczna ocena stanu bezpieczeństwa w ruchu drogowym, analizy porównawcze i wnioski

Komendant zatwierdził w dniu 4 lutego 2013 r., sporządzoną przez naczelnika WRD, *Analizę stanu bezpieczeństwa ruchu drogowego na terenie Kielc i powiatu kieleckiego za 2012 r.*

Analiza wykazała, że głównymi przyczynami wypadków były niedostosowanie prędkości do warunków jazdy oraz nieudzielanie pierwszeństwa przejazdu. Stan bezpieczeństwa na terenie Kielc i powiatu kieleckiego, określony liczbą zaistniałych wypadków i kolizji drogowych, w 2012 r. w porównaniu do 2011 r., przedstawiał się następująco: liczba wypadków wyniosła 696 i była mniejsza o 97 wypadków, liczba ofiar śmiertelnych – 30 osób (zmałała o 28 osób), liczba rannych – 873 osoby, co stanowiło spadek o 124 osoby i 4091 kolizji, co stanowiło spadek o 579 zdarzeń. Na podstawie dokonanych analiz wskaźników statystycznych liczby oraz przyczyn wypadków i kolizji sformułowano wnioski do działania w 2013 r. Uznano za konieczne m.in. objęcie szczególnym nadzorem, w związku z licznymi zdarzeniami drogowymi, newralgicznych ulic w Kielcach oraz systematyczne organizowanie akcji w zakresie poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym np. „Prędkość” „Wyjazdy i powroty weekendowe” oraz „Trzeźwy poranek”.

(dowód: akta kontroli str. 633-660)

Analizę stanu bezpieczeństwa i porządku na drogach Kielc i powiatu kieleckiego w okresie I półrocza 2013 r. Komendant Miejski Policji w Kielcach zatwierdził 10 sierpnia 2013 r.

Stan bezpieczeństwa na terenie Kielc i powiatu kieleckiego, określony liczbą zaistniałych wypadków i kolizji drogowych, za okres styczeń – czerwiec 2013 r. w porównaniu do analogicznego okresu 2012 r. przedstawiał się następująco: liczba wypadków wyniosła 316 i była wyższa o 17 wypadków, liczba ofiar śmiertelnych – 17 osób (wzrost o trzy osoby), 415 osób odniosło obrażenia ciała, co stanowiło wzrost o 48 osób i 2119 kolizji drogowych, co stanowiło wzrost o 124 zdarzenia.

Na podstawie dokonanych analiz wskaźników statystycznych liczby oraz przyczyn wypadków i kolizji sformułowano wnioski do realizacji w II półroczu 2013 r., wskazując m.in. na potrzebę:

- intensyfikacji pełnienia służby w dniach, w których zginęła największa liczba osób w wypadkach drogowych tj. w piątki i soboty,
- stanowczego reagowania na przypadki łamania przepisów ruchu drogowego przez ludzi młodych kierujących pojazdami, popełniających wykroczenia stanowiące najczęstsze przyczyny zdarzeń drogowych,
- zadaniowania policjantów pod kątem ujawniania wykroczeń mających bezpośredni wpływ na powstawanie zdarzeń drogowych, w tym w szczególności w stosunku do pieszych, w zakresie m.in. nieostrożnego wejścia na jezdnię przed jadącym pojazdem oraz przechodzenia przez jezdnię w miejscu niedozwolonym,

- współpracy ze szkołami nauki jazdy w zakresie uświadamiania słuchaczy o przyczynach i skutkach zdarzeń drogowych.

(dowód: akta kontroli str. 661-679)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

IV. Wnioski

Wnioski
pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o podjęcie przez Komendanta Miejskiego Policji w Kielcach, działań zapewniających:

1. Uzupełnienie obsady kadrowej WRD oraz przeszkolenie w zakresie ruchu drogowego policjantów, którzy nie posiadają tego przeszkolenia.
2. Pełne wyposażenie funkcjonariuszy WRD w sprzęt techniki policyjnej, zgodnie z obowiązującymi normatywnymi.
3. Rzetelne sporządzanie zbiorczych statystycznych kart czynności policjanta.
4. Rzetelne sporządzanie KZD oraz rzetelne wprowadzanie informacji o zdarzeniach drogowych do SEWiK.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach: jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi – do akt kontroli.

Prawo
zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Kielcach.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Kielce, dnia 4 października 2013 r.

Dyrektor
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Kielcach

Kontrolerzy:
Piotr Fatalski
główny specjalista kp.

Tadeusz Poddębniak

.....
podpis

Karol Pokora
starszy inspektor kp.

.....
podpis

.....
podpis

